

Основні види складнопідрядних речень

Складнопідрядним називають речення, частини якого нерівноправні за змістом та граматично і з'єднані за допомогою сполучників підрядності або сполучних слів.

Якщо завтра не буде дощу, підемо гуляти в парк.

У складнопідрядному реченні завжди є одна головна частина й одна або кілька підрядних.

За значенням складнопідрядні речення поділяють на три основні види:

1. З означальною підрядною частиною.
2. Зі з'ясувальною підрядною частиною.
3. З обставинною підрядною частиною.

Підрядні частини відповідають на питання другорядних членів речення.

З'ясувальна підрядна частина відповідає на питання непрямих відмінків, як і додаток (кого? чого? кому? чому? кого? що? ким? чим?).

Ти не знаєш, що він задумав?

Обставинна підрядна частина відповідає на ті ж питання, що й обставина (як? де? коли? куди? чому? з якою метою? подібно до чого? тощо).

Коли сідає сонце, Поділ стає по-особливому чарівним.

Складнопідрядним реченням з підрядним означальним називають таке складне речення, у якому залежна частина відповідає на питання який? яка? яке? які?

Я бачив на небі зірки, що тонули у хмарах.

Практичні завдання

1. Складіть складнопідрядні речення з такими частинами. Визначте вид складнопідрядного речення.

1. Той буде щасливий, хто...
2. Він уважно подивився на будинок, який...
3. Якщо маєш талант...
4. ...тому що в обличчя дув пронизливий вітер.
5. Усім цікаво спілкуватися з людиною, яка...
6. Коли настане день...
7. ...які співала мені мама.

2. Із простих речень з відокремленими обставинами та означеннями, змодельюйте складнопідрядні речення.

1. До істини йдемо сумніваючись.
2. Блукаючи вдень парком, я відчула присутність осені.
3. Дорога, розігріта за день, парувала.
4. Прагнучи досягнути успіху, не забувай працювати над собою.
5. Скроплений живущою росою, паросток пробився на світ.

Наприклад:

Якщо прагнеш досягнути успіху, не забувай працювати над собою.

Ілюстративний матеріал

Основні види складнопідрядних речень

Рекомендовані джерела

1. Катерина Лепська. «Складнопідрядне речення».
2. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=bXZv6IAuIV0>.
3. ЗНО-уроки: українська мова і література. «Складнопідрядне речення, його будова й засоби зв'язку».
URL: https://www.youtube.com/watch?v=3__ty8-268A.
4. Be Smart. «Основні види складнопідрядних речень».
URL: https://www.youtube.com/watch?v=XXb9_GwLJJ4.